

CPS STUDIEDAG DRONES 2025

DRONES IN POLICING & DRONE ENFORCEMENT

- ⚖️ Juridische uitdagingen & handhaving
- 🚁 Operationele inzet van politiedrones
- 🔍 Privacy, wetgeving & forensics
- 🌐 Drone as First Responder in België: droom of realiteit?
- 🌍 Wat betekent U-Space voor politiediensten

Oprichting van een politioneel droneteam in België

JURIDISCHE UITDAGINGEN,
OBSTAKELS EN OPLOSSINGEN

Presentatieagenda

- Waarom een droneteam oprichten?
- Beleidsbeslissing
- Juridisch kader en regelgeving voor politiedrones
- Operationele vereisten: materieel, personeel en opleiding
- Procedures, organisatie en samenwerking
- Onderhoud, logistiek en kwaliteitsbewaking
- Chronologisch stappenplan voor oprichting van een droneteam
- Praktijkvoorbeelden en leerpunten uit België

Waarom een droneteam oprichten?

- Doelstelling van het Droneteam :
 - Ondersteuning van politieoperaties
 - Aanleveren (live) beelden
 - Technische bijstand (warmtescan – gas detective – ...)
 - Verhogen van de veiligheid (personeel – bevolking – ...)
 - Efficiëntie verhogen bij opsporingen, ordehandhaving, verkeerstoezicht en noodsituaties
 - Operationele mogelijkheden uitbreiden

Positionele meerwaarde

Positionele meerwaarde :

- Live Situational awareness
- Overzicht en indien nodig detail door zoom
- Dag en Nacht
- Better decision making

Toepassingsgebieden:

Observatie en opsporing

Drones brengen verdachte situaties in beeld met kleur-, zoom- en warmtebeeldcamera's, dag en nacht.

Toezicht en ondersteuning interventies

Live luchtbeelden ondersteunen commandoposten bij interventies zoals betogingen en noodsituaties.

Zoeken en redden (SAR)

Drones met warmtecamera's zoeken vermiste personen in moeilijk bereikbare gebieden, ook in het donker.

Verkeerstoezicht en ongevallenanalyse

Drones monitoren verkeer en leveren overzichtsbeelden voor ongevallenanalyse en situational awareness.

Crime scene-documentatie

Drones fotograferen en filmen crime scenes voor nauwkeurige 2D- en 3D-mapping van sporen.

VIP-bescherming en beveiliging

Drones bewaken risicovolle zones, perimeter bewaking en begeleiden VIP-escortes bij evenementen en transporten.

Beleidsbeslissing

- Akkoord KC – Dir Gen
- Instemming Pol Col – CG
- Opmaak beleidsdocumenten (SLA – Samenwerkingprotocol)
- Begroting (aankoop – opleiding – software)
- Verzekering
- 3 groene lichten procedure
- Risico analyse welzijn personeel

Juridisch kader en regelgeving voor politiedrones

Overzicht van relevante Europese regelgeving

Europese Droneverordening

Deze verordening bepaalt basisregels voor alle drones in Europa, inclusief categorieën en pilootvereisten :

- (EU) 2018/1139 Algemeen Veiligheid burgerluchtvaart
- (EU) 2019/945 met updates (Technische Eisen)
- (EU) 2019/947 met updates (regels en procedures)
- (EU) 923/2012 Sera Luchtverkeersregels (ook voor staatsvluchten)

Overzicht van relevante Belgische wetgeving en richtlijnen

Belgische Omzetting wetgeving

België implementeerde de EU verordening via KB 8 november 2020

- KB 8/11/2020 uitvoering van de easa 2019/947 richtlijn
- MB 21/12/2020 Vaste geografische UAS zones met toelatingsvoorwaarden
- Omzendbrief 28/07/2017 Min Bin Za dronebeleid grote evenementen in open lucht
- Circulaire UAS-1 01/09/2022 inzake tijdelijke geografische UAS - zone

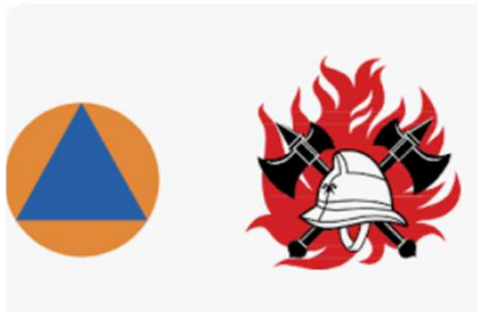

Overzicht van relevante
Belgische wetgeving en
richtlijnen State aircraft

Ministeriële Omzendbrief 2022

Specifieke richtlijn voor politie- en hulpdienstendrones met
pilotenprocedures en operationele voorwaarden.:

- Ministeriële omzendbrief 08/04/2022 tot regeling gebruik van drones door politie- en hulpdiensten
- Staatsvluchten nota DGLV 30/06/2020 (eigen toezicht)
- Omzendbrief 06/2020 PG inzake covid bijzondere richtlijnen inzake gebruik drone
- Schrijven Min Bin Za 18/12/2020 inzake corona en drone inzet
- Omzendbrief 12/2022 PG BOM

Pilotenopleiding en registratie

- Piloten moeten aanvullende Opleidingen en trainingen volgen
- Professionalisering
- drones moeten geregistreerd worden bij Bin Zak – IBZ nummer.

State operator

Camerawetgeving en privacy: WPA, AVG/GDPR, bewaartermijnen

Wet op het Politieambt (WPA)

- Het proportionaliteits- en subsidiariteitsprincipe is van toepassing.
- Mobiele camera
- zichtbare :
 - Niet besloten plaatsen
 - Publiek toegankelijke besloten plaatsen
 - Niet publiek toegankelijke besloten plaatsen (interventie)
- niet-zichtbare :
 - Specifieke omstandigheden

Politiedrones en privacy

Camerawetgeving en privacy: WPA, AVG/GDPR, bewaartermijnen

Drone en privacy

- De WPA art1 Politiediensten waken over naleving en dragen bij tot de Bescherming van de individuele rechten en vrijheden
- Omzendbrief Hfst 8,5 11° : Piloot zorgt voor naleving wetgeving inzake privacy
- Zie supra "Corona"
- DPO advies vragen
- Opstellen DPIA

Operationele
vereisten:
materieel,
personeel en
opleiding

Materieelkeuze, camera- uitrusting, bereik, extra payloads en vlootbeheer

Betrouwbare drone-veiligheid

Drones moeten redundante veiligheidsfuncties bevatten zoals meerdere motoren, sensoren, fail safe en return-to-home systemen voor betrouwbaarheid.

Drone in the box – software

DJI – Local Data mode – Local servers

Geavanceerde camera-uitrusting

Drones gebruiken hoge-resolutie RGB camera's, wide en zoom voor afstandsobservatie

thermische camera's met zoom voor nachtzicht.

Weerbestendigheid en bereik

Drones zijn regen- en windbestendig

Voldoende bereik tot 2 km of verder met 4/5 G

Extra payloads en vlootbeheer

Drones kunnen zoeklichten, luidsprekers en dropping-systemen dragen; droneteams gebruiken diverse drones met reservebatterijen.

Personeelsselectie, pilootbrevetten, specialistische trainingen en teamomvang

Selectie van teamleden (Operationeel – Calog)

Kies gemotiveerde medewerkers met technisch know how en stressbestendigheid voor drone-operaties.

Pilootbrevetten en certificaten

Piloten moeten EU-certificaten behalen: Open Categorie A1/A3, A2 voor light categorie en extra specific opleiding voor Medium categorie

Specialistische trainingen

Trainingen omvatten operationeel gebruik, noodprocedures, nachtvluchten, BVLOS en privacywetgeving voor dronegebruik.

Teamomvang en bereikbaarheid

Droneteams starten klein en groeien naar een pool voor wachtdienst en continue beschikbaarheid bij dringende opdrachten.

Droneteams van vijf verschillende politiezones binnen het samenwerkingsverband ANTW4WVL verzamelden in Kuurne voor een opleidings- en trainingsdag. © Hans Verbeke

Dronepiloten van vijf politiezones houden opleidingsdag: “Wat we leren van elkaar, is van goudwaarde”

Procedures, organisatie en samenwerking

Operationeel handboek, aanvraagprocedures

Geleidelijke expertise opbouwen

Begin met dagvluchten in eenvoudige omstandigheden en laat piloten uren maken en ervaringen delen.

Operationeel handboek

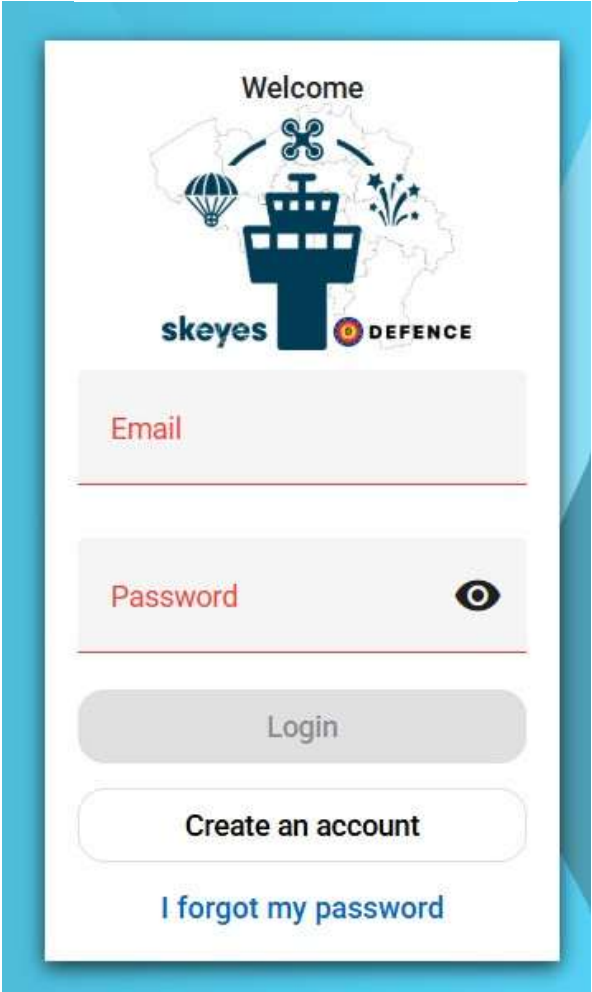
Het handboek bevat preflight-checklists, noodprocedures, onderhoudsschema's en communicatieprotocollen volgens EU-regels.

Aanvraagprocedures, Communicatie en luchtvaartcoördinatie

Dronevluchten in gecontroleerd luchtruim vereisen toestemming via Drone & Aerial Activities tool of luchtverkeersleiding. Spoedvluchten hebben versoepelde procedures.

Tijdige planning voor risicoanalyse en briefing zijn essentieel.

DRONE & AERIAL ACTIVITIES Planner

Welcome

skeyes DEFENCE

Email

Password

Login

Create an account

[I forgot my password](#)

Veiligheid, communicatie, beeldbeheer en organisatorische inbedding

Veiligheid op locatie

Veiligheidsmaatregelen zoals het afzetten van een veilige opstijg- en landingszone beschermen omstanders tijdens drone-operaties. Piloten dragen bij voorkeur politie-uniformen en houden zich op de achtergrond voor optimale veiligheid.

Beeldbeheer en verslaglegging

Duidelijke afspraken over opslag en beheer van beeldmateriaal waarborgen privacy en naleving van bewaartermijnen volgens WPA. Het droneteam levert technische verslagen zonder zelf processen-verbaal op te maken.

Organisatorische integratie

Het droneteam is organisatorisch ingebed binnen interventie- of operatieafdelingen met een aangewezen projectleider die coördineert en externe contacten onderhoudt.

Multidisciplinaire samenwerking en uitwisseling met andere zones en hulpdiensten

Richtlijnen voor ondersteuning

Ontwikkel duidelijke protocollen voor samenwerking tussen verschillende zones en hulpdiensten om optimale ondersteuning te bieden.

Samenwerking tussen zones

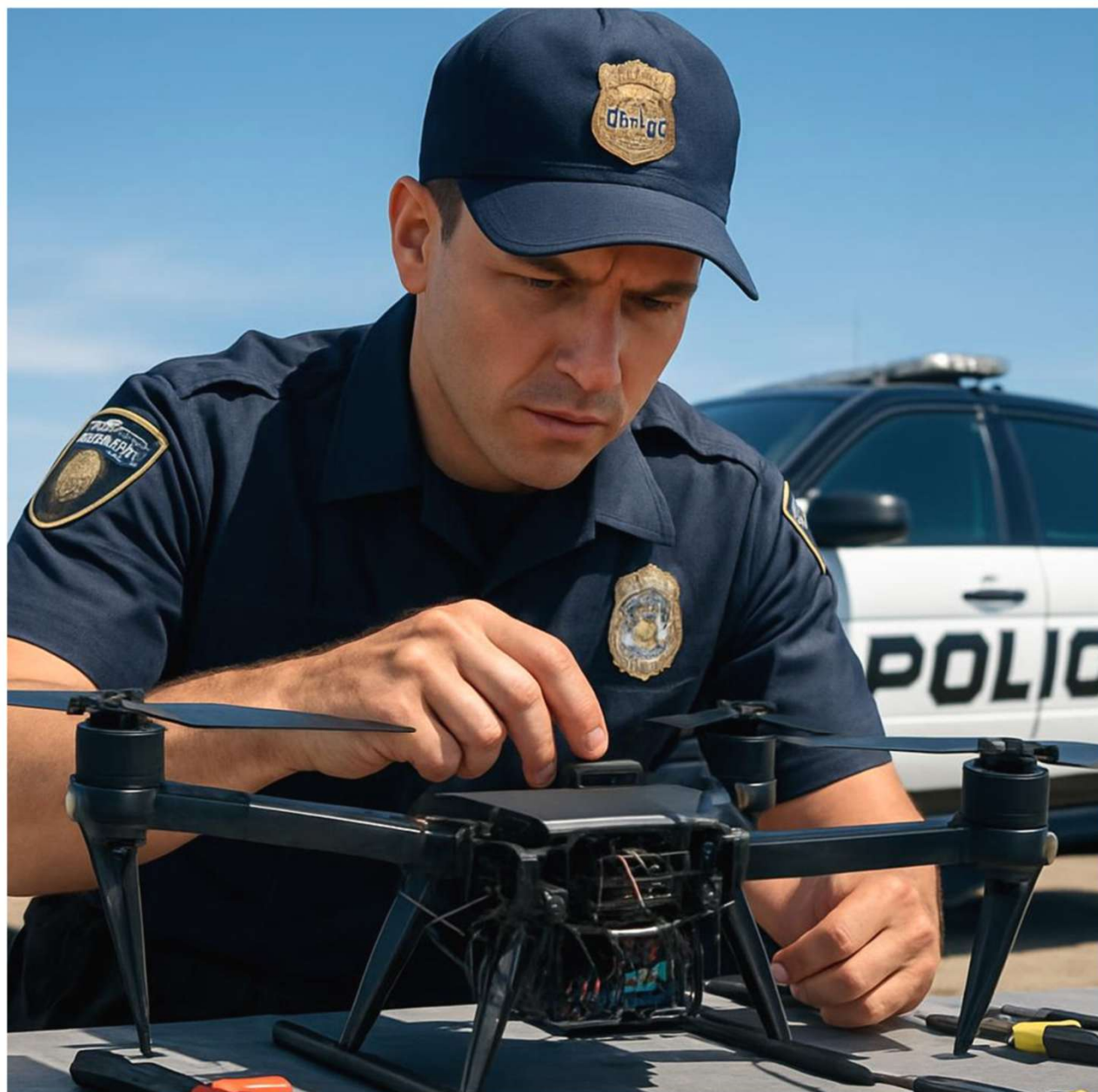
Lokale droneteams werken vaak samen met naburige zones en brandweer om middelen efficiënt te gebruiken.

SLA en kostenvergoeding

In SLA's worden afspraken gemaakt over ondersteuning aan niet-deelnemende zones tegen vergoeding wanneer FedPol niet beschikbaar is.

Samenwerkingsakkoorden (MOUs)

Overweeg memoranda van overeenstemming om samenwerking met aangrenzende zones zonder dronecapaciteit te formaliseren.

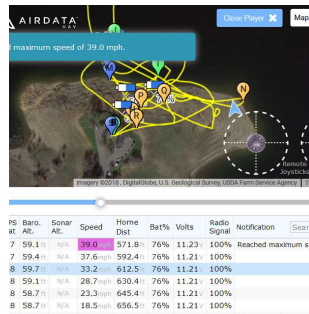
Onderhoud, logistiek
en
kwaliteitsbewaking

Materiaalbeheer, logboekvoering en batterijbeheer

Materiaalbeheer en Onderhoud

Regelmatige technische controles en firmware-updates zijn essentieel voor veilige drone-operaties. Pre- en post-flight checklists helpen schade en fouten voorkomen.

Vluchtlogboek bijhouden

Een gedetailleerd vluchtlogboek registreert alle operaties en ondersteunt veiligheid en incidentonderzoek. Noteer datum, piloot, locatie en bijzonderheden.

Batterijbeheer en rotatiesysteem

Batterijen moeten gelijkmatig gebruikt en tijdig vervangen worden. Reservebatterijen garanderen continue inzetbaarheid van de drone.

Verzekering, aansprakelijkheid en evaluatie van het droneteam

Verzekering en aansprakelijkheid

Zorg voor adequate verzekeringsdekkingen en instrueer piloten over aansprakelijkheid en incidentprocedures.

Incidentbeheer en communicatie

Bij een incident onmiddellijk de hiërarchie verwittigen, plaats veiligstellen en geen onbevoegde uitspraken doen.

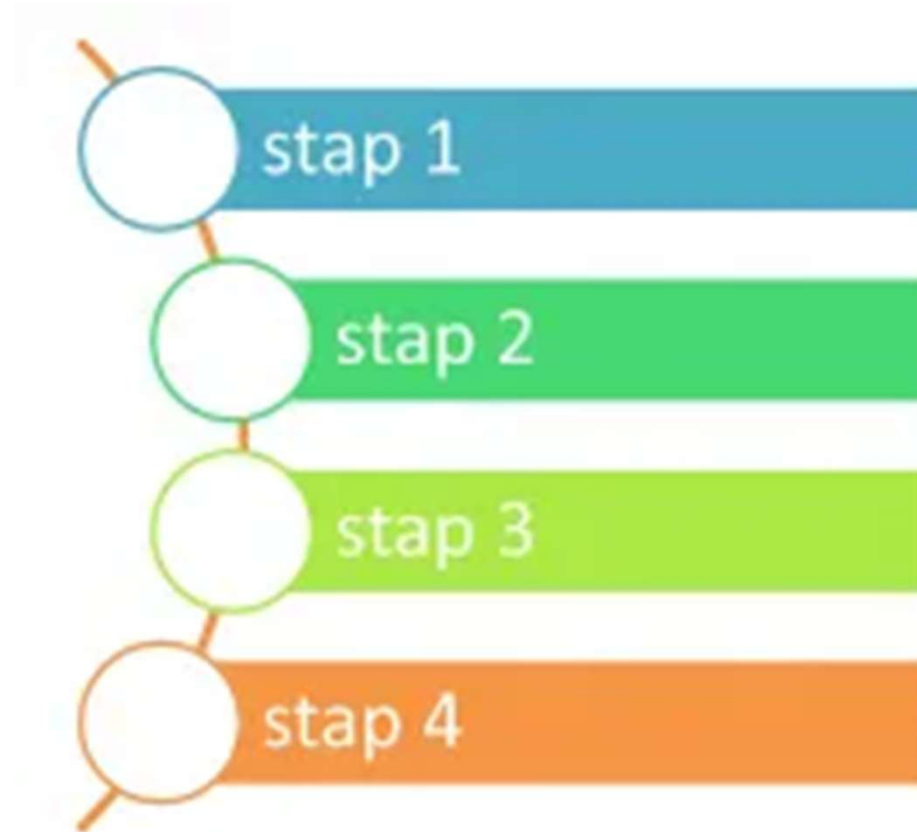
Evaluatie en bijsturing

Plan regelmatige evaluatiemomenten om lessen te trekken en procedures bij te sturen op basis van feedback.

Dynamisch documentbeheer

Pas SLA en handleiding periodiek aan op basis van feedback en veranderende regelgeving.

Chronologisch stappenplan voor oprichting van een droneteam

Stap 1 Initiatie en Nodenanalyse

- **Projectinitiatie:** Stel vast waarom een droneteam nodig is en welke opdrachten het zal vervullen. Maak een nota met de verwachte meerwaarde (bv. sneller opsporen vermisten, betere situational awareness) en benoem een *projectleider*. Verzamel informatie over bestaande projecten (zoals bij andere politiezones) ter inspiratie.

Stap 2: Juridische Go/No-Go & Mandaat

- Toestemming & Kader scheppen: Leg het concept voor aan korpschef en Pol Col. Vraag de principe-goedkeuring voor drone-inzet en mobiele camera-gebruik. Stel op hoog niveau het beleidskader vast: welke types operaties (bestuurlijk/gerechtelijk), hoe privacy gewaarborgd zal worden, etc. Breng ook parket en bestuurlijke overheden op de hoogte.

Stap 3: Budgettering & Aankoop

- **Financiën & Materiaal:** Maak een budgetraming voor opstart en jaarlijks onderhoud. Onderzoek geschikte *dronemodellen* en toebehoren (camera, batterijen, software) op de markt. Doe eventueel een marktverkenning of proefdemo's met leveranciers. Start daarna het *aankoopproces* (offertes, overheidsopdracht) om de nodige drones en uitrusting aan te schaffen.

Stap 4: Teamselectie & Opleiding

- **Personeel:** Selecteer interne kandidaten of werf extern indien nodig. Voorzie meteen de verplichte *opleidingstrajecten*: inschrijven voor A1/A3 online brevet, daarna A2 en op termijn gespecialiseerde trainingen (nachtvlucht, enz.). Schaduw desnoods een bestaand droneteam voor on-the-job ervaring. Zorg dat tegen de levering van de drones minstens een paar piloten gecertificeerd zijn.

Stap 5: Procedureontwikkeling

- **Documentatie & afspraken:** Stel een eerste versie van het *operationeel handboek* op. Dit omvat veiligheidsprocedures, aanvraagformulieren, communicatielijnen, enz. Werk samen met DPO en juridische dienst voor een *privacyreglement* (hoe om te gaan met opgenomen beelden, toegang, verwijderen enz.). Definieer de onderhoudsprocedures en logboeken. Laat deze documenten valideren door korpsleiding.

Stap 6: Testing & Pilootfase

- **Ingebruikname:** Ontvang de drones en voer initiële testen uit (technische check, proefvluchten op oefenterrein). Organiseer interne *demo-sessies* voor collega's en partners om de capaciteiten te tonen en drempel te verlagen. Start met een *pilotfase*: voer enkele niet-kritieke opdrachten uit (of oefenopdrachten) volgens de nieuwe procedures, om kinderziektes te ontdekken. Evalueer en stuur bij (bv. aanpassen handboek, extra opleiding indien nodig).
- Wees transparant naar bevolking

Stap 7: Operationele Uitrol

- **Volledige implementatie:** Het droneteam is nu officieel operationeel en beschikbaar voor inzet. Communiceer dit binnen het korps (iedereen moet weten hoe men het team kan aanvragen) én naar externe stakeholders (bv. federale politie, nabijgelegen zones, burgemeesters). Integreer droneondersteuning in de dagelijkse werking: neem het op in vergaderingen (dagelijkse briefing: “droneteam stand-by ja/nee?”) en in crisisplannen.

Stap 8: Nazorg & Groei

- **Onderhoud & evaluatie:** Blijf de werking opvolgen. Evalueer periodiek de uitgevoerde missies samen met de aanvragers. Houd technologische evoluties bij: er komen vaak nieuwe regels of betere drones – overweeg upgrades waar nuttig. Schaal het team op indien de vraag stijgt (nieuwe piloten opleiden). Zorg voor continue naleving van nieuwe wetten (bijv. aanpassing omzendbrief in de toekomst).

Praktijkvoorbeelden en leerpunten uit België

Samenwerking ANTW4WVL en multidisciplinaire aanpak

Geïntegreerde drone samenwerking

Politiezones bundelen krachten voor een gezamenlijk droneteam met diverse drone types (vb tethered) voor elke missie.

Kosten- en middelenpooling

Samenwerking maakt 24/7 inzet betaalbaar door gedeelde kosten en personeel tussen kleinere politiezones.

Multidisciplinaire samenwerking

Succesvolle samenwerking met brandweer Westhoek, inzetten van drones bij branddetectie en hotspot-analyse.

Specifieke uitdagingen en aanpak in PZ Antwerpen - PZ Oostende

Uitdaging nabij luchthaven

De nabijheid van een internationale luchthaven vereist specifieke kennis van vliegen in CTR-zones en het gebruik van DAA.

Samenwerking met DGLV

PZ's werken nauw samen met Skeyes om veilige droneprocedures en operationele afspraken te waarborgen.

Locatie-specifieke leerpunten

Specifieke factoren zoals luchthavens en havengebieden vragen extra training en afspraken met externe partijen.

Conclusie

Operationele voordelen

Een droneteam verbetert operationele efficiëntie en flexibiliteit binnen het politiekorps.

Juridische basis en procedures

Een solide juridische basis en duidelijke procedures zijn cruciaal voor het functioneren van het droneteam.

Geschoold personeel

Getrainde medewerkers zijn essentieel voor effectieve en veilige drone-operaties binnen de politie.

Bedankt voor U aandacht

Vragen?

Christiaan De Ridder

0474/472300

Christiaan.deridder@police.belgium.eu